خبر

رئیس سازمان مدیریت بحران کشور:

سم‌پاشی ۷۰ هزار هکتار از اراضی در مقابله با ملخ‌های صحرایی

● **ایرنا:** رئیس سازمان مدیریت بحران کشور گفت: تاکنون حدود ۷۰ هزار هکتار از اراضی و باغات کشور در شش استان متأثر از هجوم ملخ‌های صحرایی با استفاده از هواپیما، سم‌پاشی هوایی و از طریق نیروی انسانی سم‌پاشی زمینی شده است.

اسماعیل نجار افزود: طبق آخرین اطلاعات ارزیابی‌شده دریافتی، با هجوم ملخ‌های صحرایی به ایران این آفت تاکنون ۳۰۰ هزار هکتار از اراضی و باغات شش استان هرمزگان، خوزستان، بوشهر، سیستان‌وبلوچستان، جنوب کرمان و فارس را تحت تأثیر قرار داده و آسیب‌هایی به باغ‌ها و مزارع وارد کرده است. برابر بررسی‌های انجام‌شده از سوی کارشناسان، مشخص شد که ملخ‌های صحرایی که به ایران حمله کرده‌اند، به طور معمول از شمال آفریقا در مسیر خود به شبه‌جزیره عربستان رفته و از آنجا به ایران هجوم آورده‌اند؛ هرچند که ملخ‌هایی نیز به صورت دسته‌های پراکنده در خود عربستان حضور دارند. رئیس سازمان مدیریت بحران کشور اضافه کرد: این ملخ‌ها طول پروازی زیادی دارند؛ به‌طوری‌که می‌توانند در روز ۲۰۰ تا ۴۰۰ کیلومتر پرواز کنند که این امر مشکلاتی را برای کانون کوبی (سم‌پاشی) آنها ایجاد می‌کند. براساس قانون، وظایف سازمان مدیریت بحران کشور در امر آمادگی، پیشگیری، مقابله و بازسازی مناطق آسیب‌دیده و متأثر از حوادث طبیعی سیاست‌گذاری و پشتیبانی از دستگاه‌های اجرائی است و بنا بر ضرورت و درخواست آنها از اعتبارات ماده ۱۰ و ۱۲ بودجه سالانه برای آنها درخواست اعتبار می‌کند.

نجار در پاسخ به این سؤال که مسئول و متولی مبارزه با ملخ‌های صحرایی که به کشورمان حمله کرده‌اند، چه دستگاه و سازمانی است؟ افزود: حفظ کشور از آفات و بیماری‌های قرنطینه‌ای و مبارزه با هجوم ملخ‌های صحرایی وظیفه ذاتی وزارت جهاد کشاورزی و سازمان حفظ نباتات است. رئیس سازمان مدیریت بحران کشور گفت: با توجه به درخواست وزیر جهاد کشاورزی از وزارت کشور و سازمان مدیریت بحران کشور مبنی بر هجوم ملخ‌های صحرایی به اراضی استان‌های جنوبی کشور درخواست تأمین اعتبار به مبلغ صد میلیارد ریال از سوی وزیر کشور و قائم‌مقام رئیس شورای عالی مدیریت بحران کشور به سازمان برنامه و بودجه کشور ارسال شده است.

او یادآور شد: همچنین در سنوات اخیر مبلغ ۱۰ میلیارد ریال به منظور راه‌اندازی طرح پایش مبارزه با آفات و بیماری‌های گیاهی و مبلغ ۳۰۰ میلیارد ریال نیز از محل مواد ۱۰ و ۱۲ قانون بودجه نیز به منظور امحای سموم در اختیار وزارت جهاد کشاورزی و سازمان حفظ نباتات قرار گرفت.

تعطیلی مدارس طبیعت در سکوت

عکس: شاهین حیدری

شهرزاد همتی: مدارس طبیعت، ایده نو و خلاقانه‌ای که در ایران چندسالی بود فعالیت خود را آغاز کرده بود و مجوزش زیر نظر سازمان حفاظت از محیط زیست صادر می‌شد، اکنون پس از استقرار مدیر جدید سازمان، مجوزهایش لغو شده و یکی‌یکی تعطیل می‌شوند. این مدارس که در ابتدا در کشورهای اروپایی شکل گرفتند، در ایران به همت عبدالحسین وهاب‌زاده، صاحب‌نظر حوزه محیط زیست، به ایران آمدند و بومی‌سازی شدند. اولین مدرسه طبیعت در ایران سال ۹۳ در مشهد افتتاح شد، مدرسه کاوی‌کنج مشهد یکی از فعال‌ترین مدارس طبیعت ایران قرار شد مدلی باشد برای تشکیل و تأسیس هرچه بیشتر مدارس طبیعت در ایران؛ اما اکنون این مدرسه شش ماه است که به علت لغو مجوزها تعطیل شده. ایران به‌عنوان نخستین کشوری که این مدارس را تأسیس کرده، حالا خودش هم در حال تعطیل‌کردن آنهاست. پیش از این سازمان حفاظت از محیط زیست برای برپایی این مدارس صد میلیون تومان وام با بازپرداخت ۶۰ ماهه و سود چهار درصد پرداخت می‌کرد، اما اکنون نه تکلیف کسانی که این وام‌ها را گرفته‌اند معلوم است که چگونه با تعطیلی این مدارس وام را بازپرداخت کنند و نه سازمان حفاظت محیط زیست و نه آموزش و پرورش زیر بار قبول‌کردن آنها می‌روند. همچنین عیسی کلانتری، رئیس سازمان حفاظت از محیط زیست، دستور داده مدرسه طبیعت پردیسان تعطیل شود. این مدرسه مرداد سال ۹۶ فعالیت خود را به‌صورت رسمی در پارک طبیعت پردیسان آغاز کرد و حالا تعطیل شده است.

مدارس طبیعت به سبک و شیوه مدارس آموزش و پرورش اداره نمی‌شوند و ایده‌شان این است که طبیعت برای آموزش کفایت می‌کند، آنها طبیعت را به‌مثابه مدرسه‌ای بزرگ می‌دانند و کودکان در این مدارس به فعالیت‌های آزاد و بازی می‌پردازند و جواب سؤال‌های خود را درباره طبیعت کشف می‌کنند. آنها در این مدارس، شیوه ارتباط‌گرفتن و نترسیدن از حیوانات را می‌آموزند و با لمس‌کردن جانوران به دنیای آنها می‌روند. در مدارس طبیعت دانش‌آموزان لذت کاشت گیاه و نگهداری از درختان را می‌آموزند. در واقع آنها یاد می‌گیرند که طبیعت محل اصلی زندگی آنها و ثروتی تمام‌شدنی است و باید به آن اهمیت بدهند. خاک‌بازی، گل‌بازی، دویدن و بالارفتن از درخت بخشی از تجاربی است که بچه‌ها در مدارس طبیعت می‌توانند بیاموزند. مدیران این مدارس با پذیرش این مسئله که کودکان در سنین ابتدایی نباید آموزش ببینند، بلکه باید تجربه کسب کنند، در این مدارس به کودکان شیوه زندگی را می‌آموزند.

حسین وهاب‌زاده، طبیعت‌شناس و مؤسس مدارس طبیعت در ایران، در گفت‌وگو با «شرق» به تشریح وضعیت کنونی مدارس طبیعت می‌پردازد. او با اشاره به اینکه از ۸۰ مدرسه فعال طبیعت در ایران بیش از نیمی تعطیل یا نیمه‌تعطیل شده‌اند، می‌گوید: «ما برای مشخص‌کردن وضعیت این مدارس، موضوع را از مجلس شورای اسلامی، وزارت آموزش و پرورش و سازمان حفاظت از محیط زیست پیگیری کرده‌ایم. جلسات زیادی برای رئیس شورای آموزش و پرورش گذاشته‌ایم، اما عملا کاری پیش نبرده‌ایم. همه در لفظ به ما می‌گویند مدارس طبیعت گمشده ماست، وزیر آموزش و پرورش می‌گویند ما اجازه نمی‌دهیم مدارس طبیعت تعطیل بشوند، اما برای مثال مدرسه کاوی‌کنج مشهد که اولین مدرسه طبیعت ایران بود، با شکایت وزارت آموزش و پرورش تعطیل شده است». او افزود: اما آنچه من برداشت می‌کنم، این است که از سازمان محیط زیست و وزارت آموزش و پرورش خواسته شده مدارس طبیعت محدود شوند، من دلیل این ماجرا را نمی‌دانم.

وهاب‌زاده با اشاره به اینکه هیچ‌کس با متولیان مدارس طبیعت شفاف سخن نمی‌گوید، تصریح کرد: من ۴۵ سال معلم بوده‌ام و در مدارس و دانشگاه‌ها تدریس کرده‌ام، در این ۴۵ سال آموخته ما خیلی زود بچه‌ها را به کلاس درس می‌فرستیم و فرصت بازی‌کردن را از کودکانمان می‌گیریم. اگر فرصت بازی‌کردن از کودکان گرفته شود، آنها خلاق بار نخواهند آمد و آن‌قدر انگیزه ندارند که از طبیعت و سرزمین دفاع کنند. وقتی سراغ این موضوع آمدم مثل یک زیست‌شناس به این نتیجه رسیدم که موضوع انسانی در حوزه کودکان این است که به‌صورت کلی کودک آموزش‌پذیر نیست و یک موجود خودیادگیرنده است؛ ما اشتباه می‌کنیم که در آن سن می‌کوشیم به او آموزش بدهیم و دلیل این همه ناکامی و شکست در بخش آموزش و پرورش ما همین آموزش اجباری است. کودک زیر بار اجبار نمی‌رود، بلکه چیزی را یاد می‌گیرد که خودش بخواهد.

وهاب‌زاده با اشاره به اینکه زودبیدارکردن کودک از مصادیق کودک‌آزاری است، گفت: همه‌جا صحبت از کودک‌آزاری است، اما هیچ‌کس به انواع مصادیق آن فکر نمی‌کند، منظور دوستان از کودک‌آزاری کتک‌زدن بچه و امثال اینهاست؛ من می‌پرسم که صبح بچه، شش‌ساله را از خواب ناز بیدار کنیم و صبحانه نخورده با یک کوله کتاب او را روانه مدرسه کنیم، آیا کودک‌آزاری محسوب نمی‌شود؟ این در حالی است که بچه‌ها برای آمدن به مدارس طبیعت، پیش از روشن‌شدن هوا بیدار می‌شوند و از خانواده می‌خواهند آنها را به این مدارس بیاورند. این چه تفاوتی است؟ با اینکه در مدارس طبیعت هم یادگیری وجود دارد، این اشتیاق از کجا نشئت می‌گیرد؟ ما متأسفانه دو چیز را با هم اشتباه گرفته‌ایم: یادگیری را با آموزش؛ کودک یادگیری می‌کند اما آموزش نمی‌پذیرد.

مؤسس مدارس طبیعت در پاسخ به این پرسش که چند مدرسه طبیعت تعطیل شده‌اند، گفت: من آمار دقیقی ندارم، اما تقریبا نیمی از مدارس ما یا فعال نیستند یا مجبورند به شیوه‌های دیگری عمل کنند. درخواست ما این است که آموزش‌وپرورش به شیوه عمل مدارس طبیعت نگاه کند و اگر چیز مثبتی در این شیوه می‌بیند، آن را در عمل خود لحاظ کند. از وزیر آموزش‌وپرورش سؤال می‌کنم آیا در دانشکده و تعلیم و تربیت اولین شرط یادگیری انگیزه نیست؟ آیا بچه‌ها برای رفتن به مدارس ما انگیزه دارند؟ این اصرار برای تکرار اشتباهات چیست؟ من به رئیس سازمان حفاظت محیط زیست تأکید می‌کنم دورکردن بچه‌های ما از شادی و بازی، معامله‌ای دو سر باخت است؛ آنها فقط محیط زیست را نمی‌بازند، بلکه آینده خود را می‌بازند. من فقط می‌خواهم دست از این نوع برخورد با مدارس طبیعت بردارند.

تعطیلی مدرسه کاوی کنج

حالا تقریبا شش ماه از تعطیلی مدرسه کاوی کنج مشهد می‌گذرد. محسن مشارزاده، مدیر مدرسه کاوی کنج، به «شرق» می‌گوید: ۲۳ مهر سال ۹۷ تعطیل شدیم. ما روزانه حول‌وحوش ۵۵ تا ۶۰ دانش‌آموز در گروه سنی سه تا ۱۲ سال در مدرسه داشتیم. معمولا پنجشنبه‌ها که مدارس تعطیل بود، بچه‌های مدرسه‌ای به کاوی کنج می‌آمدند. یک روز دوشنبه حدود ساعت ۱۱ آقایی به مدرسه آمد و گفت من مأمور اماکن هستم و دستور پلمب مدرسه را دارم، اما چون دانش‌آموز در مدرسه دارید، ساعت ۱۶ برای تعطیل‌کردن مدرسه خواهم آمد. ما سؤال کردیم قاعده شما برای پلمب‌کردن اماکن مختلف به همین‌گونه است و ایشان گفتند خیر، ما اول اعلام مشکل می‌کنیم و مهلت می‌دهیم، اما اگر مسئله حل نشد، پلمب می‌کنیم؛ ولی چون این دستور از سوی دادستانی صادر شده است، مجبوریم همین امروز عمل کنیم. بعد از آن روز سراغ خانم نیره عابدین‌زاده، معاون دادستانی، رفتیم و ایشان گفتند شما مجوز ندارید و آموزش‌وپرورش هم از شما شکایت کرده است. ما گفتیم مدرسه طبیعت فضای آموزش نیست و ما هم خلقش نکردیم و منظور این است که طبیعت خودش مدرسه است و خودش به بچه‌ها انگیزه می‌دهد. ما کلاس نداریم و حتی مأمور پلمب دنبال کلاس می‌گشت که پلمب کند، اما ما فقط باغ داریم. درباره مجوز هم اعلام کردیم که سه مجوز از سازمان محیط زیست داریم و حتی آخرین مجوز ما بدون تاریخ است که مشخص شد سازمان حفاظت محیط زیست بدون اعلام به ما مجوز ما را باطل کرده است.

به گفته مدیر مدرسه کاوی کنج، با تعطیل‌شدن این مدرسه ۲۵ نفر بی‌کار شدند که همه جوان‌هایی بین ۲۵ تا ۳۵ سال بودند. او تأکید کرد: ما در فضای کاوی کنج ۳۰۰ میلیون هزینه کردیم. سازمان محیط زیست بدون اعلام به ما لغو مجوز کرده است. تا جایی که می‌دانیم، خانم ابتکار به‌عنوان ریاست سازمان حفاظت از محیط زیست، با ما همراه بوده ولی مثل خیلی رویه‌هایی که به شخص وابسته است، آقای کلانتری با مدارس طبیعت همراه نبودند.

مشارزاده با اشاره به اینکه پیگیری‌ها از سازمان آموزش‌وپرورش ادامه دارد، گفت: وزیر که به مشهد آمدند، در پاسخ به پرسش خبرنگار ایسنا گفتند نمی‌گذارم مدارس طبیعتی که با مجوز محیط زیست کار می‌کنند، تعطیل شوند. ما متن خبر را برای دادستانی بردیم و گفتند آموزش‌وپرورش نامه بدهد. چندین‌بار به تهران آمدیم و کسی جواب نمی‌دهد و ما را سر می‌دوانند. به ما گفته شده مشکل این دوستان با نام مدرسه، روی مدارس طبیعت است. ما می‌گوییم مگر مدارس فوتبال و شطرنج نداریم؟ ما اصلا کار آموزشی نمی‌کنیم و شما حتی حاضر نیستید به حرف ما گوش بدهید.

هنوز دستورالعمل مشخصی برای صدور مجوز فعالیت مدارس طبیعت تعریف نشده و با تعطیلی تعدادی از این مجموعه‌ها در کشور، مسئولان آن سردرگم شده‌اند. مسئولان این مدارس می‌گویند چگونه است در دولتی به ریاست حسن روحانی، ۷۷ مدرسه طبیعت با مسئولیت معصومه ابتکار شکل می‌گیرد، اما در همان دولت فرد دیگری مخالف مدرسه طبیعت است؟! این واقعا شگفت‌انگیز است.

مهدی نویدادهم، رئیس شورای عالی آموزش‌وپرورش، در گفت‌وگو با «شرق» با بیان اینکه مدارس طبیعت مدرسه نیستند، گفت: تعریف مدرسه در ادبیات ما مکانی است که بر اساس مجوز آموزش‌وپرورش و قوانین و مقررات آموزش‌وپرورش تشکیل شده است و خدمات آموزشی ارائه می‌دهد. مدرسه از ابتدای سال تحصیلی تا پایان سال تحصیلی فعال می‌شود و روزهای مشخصی هم باید فعال بوده و برنامه درسی آنها برنامه مصوب آموزش‌وپرورش باشد و معلمان آنها باید معلم تأییدشده ما باشند و بر اساس نظام ارزشیابی ما ارزشیابی شوند.

اما آنچه در مدارس طبیعت اتفاق می‌افتد، این ویژگی‌ها را ندارد. بچه‌ها هر روز هفته مدرسه نمی‌روند و تنها برخی دروس را در طبیعت یاد می‌گیرند. وقتی مسئولان مدرسه طبیعت هم پیش ما آمدند، من گفتم اسم مدرسه را روی این کار نگذارید. آنچه من تأیید می‌کنم، این است که برخی از ساعات آموزش و برخی از روزها و درس‌ها در محیط طبیعی باشد و بچه‌ها زندگی در طبیعت و حفظ محیط زیست را یاد بگیرند و این مورد تأیید ماست. بااین‌حال این نباید به معنای قربانی‌کردن سایر قوانین ما باشد. اگر آنها می‌توانند مطابق قوانین ما عمل کنند، از ما مجوزی مثل مدارس غیرانتفاعی بگیرند، اما ما نمی‌توانیم به فعالیتی که آموزش‌وپرورش آن را تأیید نمی‌کند، از این وزارتخانه مجوز بدهیم.

ستون حقوق حیوانات

پاسخ به چند مغالطه رایج درباره گیاه‌خواری

سپهر سلیمی

● با گسترش گیاه‌خواری در جهان و افزایش توصیه‌های سازمان‌های محیط‌زیستی جهانی برای استفاده از رژیم غذایی گیاهی، شاهد توجه بیشتر به این موضوع هستیم و در محافل حقیقی و مجازی بحث‌های زیادی دراین‌باره شکل می‌گیرد.

«آن‌قدر زمین کشاورزی نداریم که همه گیاه‌خوار شوند. گیاهان هم جان دارند. کسانی که ادعای حیوان‌دوستی دارند، چرا غذای حیوانات را می‌خورند؟!»؛ این جملات و مشابه آنها از مغالطاتی است که درباره گیاه‌خواری شنیده می‌شوند؛ جملاتی که گاهی در نگاه اول و بدون درنظرگرفتن گزاره‌های دیگر، درست به نظر می‌آیند. در این نوشتار به‌طور خلاصه به چند مورد از این مغالطه‌ها پرداخته‌ام.

«گیاهان هم جان دارند»، یکی از مغالطه‌های پرکاربرد است. ساده‌ترین پاسخ گیاه‌خواران این است که آیا واکنش یک گوسفند و یک هندوانه در برابر واردکردن چاقو به بدنشان یکسان است؟ پاسخ کمی علمی‌تر این است که گیاهان برخلاف حیوانات فاقد سیستم اعصاب مرکزی هستند و واکنشی به درد و احساس ندارند. درد و رنجی که به حیوانات در دامداری‌های صنعتی و کشتارگاه‌ها تحمیل می‌شود، هیچ شباهتی با هیچ مزرعه کشاورزی ندارد.

از سوی دیگر، ما وقتی گیاهی را مصرف می‌کنیم که به انتهای طول عمر خود رسیده باشد. میوه‌های رسیده در پایان عمر خود هستند؛ چنان که اگر هندوانه یا سیب رسیده مصرف نشود، پس از چند روز فاسد می‌شود. این‌چنین است درباره مغز میوه‌هایی نظیر پسته، تخمه و بادام. این در حالی است که در دامداری‌های صنعتی، حیوانات در ابتدای عمر خود و گاهی در سن خیلی کم کشته می‌شوند. برای مثال، مرغ می‌تواند حدود هشت سال عمر کند، ولی در ۴۰روزگی کشته می‌شود، یا گوسفندی که به‌طور متوسط تا ۱۲ سال عمر می‌کند، در شش‌ماهگی سلاخی می‌شود.

پاسخ دیگر به این مغالطه این است که گوشت‌خواران به‌طور غیرمستقیم به‌مراتب بیشتر از گیاه‌خواران از گیاهان استفاده می‌کنند. در علم تغذیه دام، عدد «ضریب تبدیل» را داریم؛ این عدد نسبت میزان خوراک مصرفی و میزان وزن دام را نشان می‌دهد. ضریب تولید مرغ حدود دو و برای گوسفند حدود هفت است؛ یعنی یک مرغ به ازای خوردن دو کیلو خوراک گیاهی درجه یک، حدود یک کیلو افزایش وزن دارد و یک گوسفند باید هفت کیلو گیاه بخورد تا یک کیلو چاق شود. بنابراین هر انسان با خوردن یک کیلو گوشت گوسفند، حداقل هفت کیلو گیاه خورده است.

از همین پاسخ می‌توان استفاده کرد و به شبهه کسانی که می‌گویند اگر همه گیاه‌خوار شوند به زمین‌های کشاورزی بیشتری نیاز داریم، پاسخ داد. چنان که گفته شد، برای تولید محصولات گوشتی به‌مراتب به گیاه بیشتری نیاز است و بر همین اساس باید گفت رژیم گیاهی سبب کاهش استفاده از منابع آبی و توقف تبدیل جنگل‌ها به زمین‌های کشاورزی خواهد شد. کاهش میزان کودهای شیمیایی و آفت‌کش‌ها و چندین و چند فایده محیط‌زیستی دیگر از مزایای کاهش رژیم غذایی گوشتی است.

جدول ۳۳۷۱ ■ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- رود جیحون- نوعی جوراب شلواری- بسیار دروغگو ۲- کمانچه‌کش فقید موسیقی ایرانی- لقبی در هندوستان- افسانه‌گو ۳- طرف- از گام‌های موسیقی- جسارت ۴- پول پرست- قتل سیاسی- از پیامبران بنی‌اسرائیل ۵- نوع،گونه- تاب و توان- نمره عالی- پراکندگی ۶- خدای مصریان قدیم- زمین بی‌صاحب- قابلمه بزرگ ۷- پیکره نمایش مدل لباس- باعث و موجب- در بیان علت به کار می‌رود ۸- ماده اصلی انفجار دینامیت ۹- ابر آسمان- نوار ضبط صوت- دوره‌ای از بیماری ۱۰- واحد اندازه‌گیری اختلاف پتانسیل الکتریکی- میزبان المپیک۱۹۸۸- جانشین ۱۱- کتف- بلندمرتبه- آسان- کلمه شرط ۱۲- اشاره به داستان یا آیه و حدیث در شعر- زمزمه کردن- خرامنده ۱۳- سرسری- بخش پایانی- ناپیدا ۱۴- امیدوار کردن- گروی- درزی در لباس برای تنگ‌کردن ۱۵- ذخیره کردن انرژی الکتریکی در خازن- دانش خداشناسی و شناخت ادیان- مردم یک کشور.

عمودی:

۱- رهبر سیاه‌جامگان- انژکتور ۲- شهری در استان ایلام- برچیده‌شدن- رام‌نشده! ۳- تعجب زنانه- آنچه از توتون و تنباکو استعمال می‌شود- درختکاری‌شده ۴- از اعمال حج- سبک ادبی یا هنری- حرکت مارپیچ با خودرو ۵- سازمان جاسوسی آمریکا- پودر دستگاه پرینتر- پیشگاه ۶- بهامهر- پروانه وکالت دارد- چین و چروک پوست ۷- تربیت- واحدی برای اندازه‌گیری توان الکتریکی- دانه معطر ۸- همراه پشتک- نوعی سلاح که پی در پی شلیک می‌کند- شکاف ۹- ردیف- خداوندی- صاحب کتاب سیرالعباد الی المعاد ۱۰- کلاه پادشاه- خشک- نهایت آرزو ۱۱- مستقیم- نایب‌السلطنه- خمارآلود ۱۲- بیماری- الکتریکی- زیرکی ۱۳- فطری- از درجات نیروی دریایی- زهر۱۴- اصل هر چیز- جایگاه سرپوشیده برای نگهداری هواپیما- گیج و خرفت ۱۵- امتیاز و برتری- مسابقات حذفی در یک رشته ورزشی.

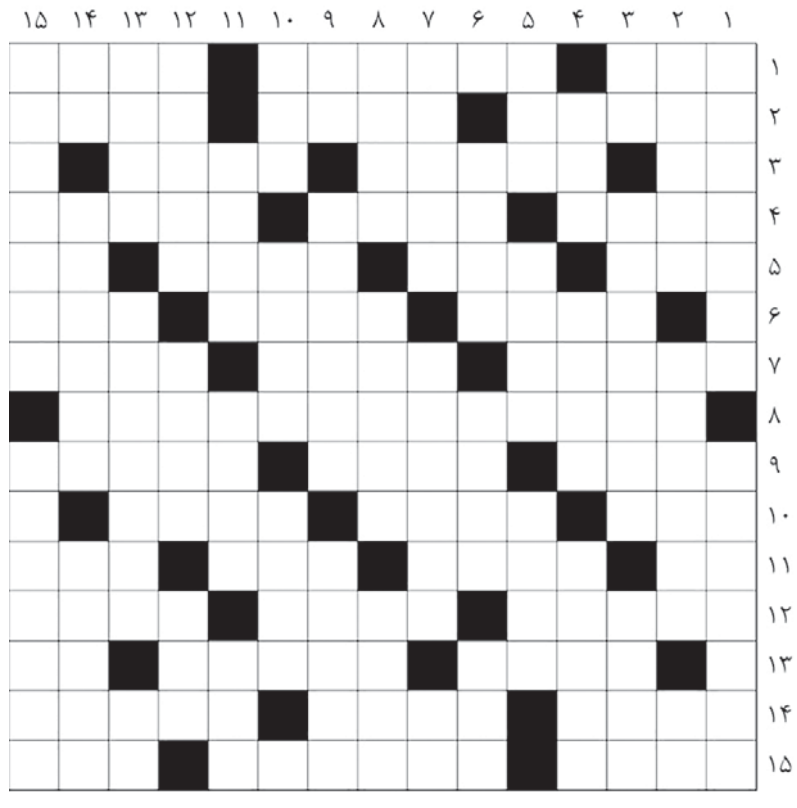

حل سودوکو سخت

۷	۳	۱	۴	۶	۲	۹	۸	۵
۵	۹	۴	۳	۸	۱	۷	۲	۶
۸	۶	۲	۹	۵	۷	۴	۳	۱
۹	۲	۳	۸	۷	۶	۵	۱	۴
۱	۴	۸	۵	۳	۹	۶	۷	۲
۶	۷	۵	۱	۲	۴	۳	۹	۸
۳	۵	۹	۲	۴	۸	۱	۶	۷
۲	۱	۶	۷	۹	۵	۸	۴	۳
۴	۸	۷	۶	۱	۳	۲	۵	۹

حل سودوکو ۲۳۶۶

۹	۸	۳	۵	۷	۴	۱	۶	۲
۴	۷	۲	۶	۱	۹	۸	۳	۵
۱	۶	۵	۳	۸	۲	۹	۷	۴
۷	۳	۸	۱	۶	۵	۲	۴	۹
۵	۴	۶	۹	۲	۷	۳	۱	۸
۲	۱	۹	۴	۳	۸	۶	۵	۷
۸	۹	۱	۷	۴	۳	۵	۲	۶
۳	۲	۴	۸	۵	۶	۷	۹	۱
۶	۵	۷	۲	۹	۱	۴	۸	۳

جدول ۳۳۷۰

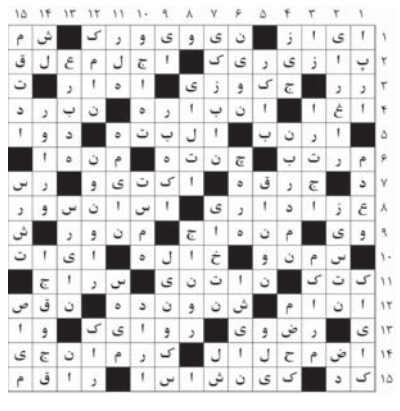

سودوکو سخت ۲۳۶۷

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

			۹	۸		۳		
							۵	
	۷	۲	۱		۴		۸	۶
۵	۴	۹						
			۶	۴	۳			
						۲	۴	۷
۷	۱		۴		۹	۵	۳	
	۲							
		۴		۱	۸			

سودوکو ساده ۲۳۶۷

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

			۲	۵			۹	
	۱			۳		۶	۷	
۳	۹			۷	۶	۵		
۷		۸						۹
				۶				
۱						۴		۸
		۳	۵	۱			۸	۴
	۴	۹		۸			۵	
	۸			۹	۷			